נועם אלימלך — בחוקתי

אם בחוקותי תלכו. נ"ל ומתחילה נפרש הפסוק "ויעמידם לעד לעולם חק נתן ולא יעבור", דהנה עיקר עבודתינו להש"י ב"ה לייחד ולקשר העולמות העליונים, וכתיב בתורה "ויעבור ה' על פניו" כו', כשהתפלל משה רבינו ע"ה על ישראל, ויעבור ה' על פניו של זעם "ויקרא ה'" שהוא רחמים. אבל כשאנחנו מייחדים ומקשרים העולמות כרצון הבורא ית"ש, אז ממילא הרחמים גוברים ואין שליטה כלל לפנים של זעם, ואין צריכים להעברת פנים. וזהו הפי' "ויעמידם לעד לעולם" שהעמיד העולמות כדי לקשרם יחד עם עוה"ז, כאשר מובן מפסוק שמיירי מהעולמות העליונים, באומרו "הללו מן השמים הללוהו כו' כוכבי אור כו' חק נתן ולא יעבור" דהעולמות נקראין חק, ונרמז בפסוק חקת עולם, ואמר הכתוב שהשי"ת ב"ה נתן חק ויש כח ביד הצדיק לקשרם, ואזי ממילא הרחמים גוברין, וזהו "ולא יעבור" פי' שאין צריך להעברת פנים, לפי שאין שליטה כלל להדינים כנ"ל, וכיון שהרחמים גוברין אז ממילא השפע הולכת בכל טוב להשפיע לעוה"ז ע"י התקשרות הצדיק, ונמצא גם הגשמיות של עוה"ז מקושר בעולמות עליונים.

וזהו "אם בחוקותי תלכו" פי' שתהיו הולכים בעולמות העליונים הנקרא חק, ותהרהרו במחשבותיכם לקשרם, תפעלו זאת. "ונתתי גשמיכם בעתם" שגם הגשמיות העולם יהיו בהתקשרות עם העולמות העליונים הנקראים ג"כ "עת" כנ"ל כמה פעמים. וזהו "עדותיך נאמנו מאוד" כי ידוע שהשמים וארץ נקראין עדות כמ"ש העידותי בכם כו', וכפרש"י בהאזינו שאם יזכו יתנו עדות שבהם כו' ע"ש, וזהו "עדותיך" שאנחנו שמחים בעדותיך, הם השמים וארץ שהם "נאמנים מאוד" ליתן שכרם, אבל אין שמחתינו עיקרית על שנותנים לנו שמחות גשמיות, כ"א עיקר שמחתינו שגם הגשמיות שלנו יקושר בעולם העליון, ובזה אנחנו שמחים מאוד. וזהו "לביתך נאוה קודש" והבן.

או יאמר אם בחוקותי כו', ע"פ דאיתא "מתחילה עלה במחשבה לבראו במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שתפו למדה"ר", והנה כבר הערנו בזה איך ח"ו יעלה על הדעת לומר כן על הבורא האמת מתחילה עלה במחשבה כן ואח"כ ראה כו', חלילה וחלילה מהבורא מהשתנות. נ"ל הפי' דאיתא בגמ' "כל דיין שדן דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית", וכבר פרשתי שחז"ל רמזו בזה על הצדיק השלם שנקרא "דיין" והוא "דן דין אמת לאמיתו" דהיינו אף אם ח"ו אין העולם כראוי, ויודע המחשבות הוא היודע האמת וגוזר ח"ו איזה גזירה, בודאי הגזירה הוא טובה גדולה, אך הצדיק לפי דעתו והבנתו שאין מבין הטובה ההיא, הוא מבטל הגזירה ההיא, וזהו מלת "לאמיתו" דייקא, והצדיק הזה הוא "שותף להקב"ה" שהקב"ה גוזר והצדיק מבטל. וזהו "מתחילה עלה במחשבה לבראות במדה"ד" דהקב"ה הוא אלהא קשוט, וקושטא ברא עלמא, שאם יחטא האדם יענש ח"ו, "וראה שאין העולם מתקיים" ר"ל שהשי"ת ב"ה ברא עלמא להטיב לברואים, ראה זה מתחילה שלא יתקיים זה ע"פ מדה"ד, פי' העולם של מדה"ד לא יתקיים, כי הצדיק יבטלם בכח תפילתו, וכך היתה הבריאה מתחילה שיהיה מדה"ד והצדיק יבטלו, ונמצא אין שינוי, וזה "שתפו למדה"ר" פי' שברא הצדיקים שהם שותפין, שהקב"ה גוזר והצדיק מבטל.

וזהו "כל דיין דמפקין מיניה ממונא בדינא לאו דיינא הוא", דממון הוא רמז על השפעות שהצדיק ממשיך בקדושתו, ואם ח"ו יש איזה מונע המפקיע ההשפעה ממנו, "לאו דיינא" כי הצדיק כאשר יגזור אומר כן יקום, והדבר אשר על ידו יוכל הצדיק לבטל הגזירה ולהמשיך השפעה, הוא ע"י התורה הקדושה שהוא מחדש בה חידושים, דכתיב "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" דהמלאך נקרא עומד, והוא מחמת שכאשר ימסור לו השי"ת איזה שליחות לעשות, בלתי אפשר לו לשנות כלל וכלל, אבל הצדיק השלם ברוב קדושתו הוא "מהלך בין העומדים" הם המלאכים, ובקדושתו הוא מושך ונוטל הדבר השליחות מהמלאך, ומעלה אותו הדבר למעלה לעולם העליון אשר שם הרחמים גמורים והגזירה ממילא בטל. ואיתא בזוהר דהתורה שבע"פ נקרא חוקים, ולהבין הדבר למה

נקראת תורה שבע"פ, הוא מחמת שהצדיק מקדש את פיו, שאינו מוציא מפיו שום דבר בטל ח"ו, וזהו לשון "בעל פה" ר"ל שהוא בעל ואדון לפה, שאינו מדבר אלא דברי קדושה וחידושים דאורייתא בפיו הקדוש, ונקראת תורתו שלומד תורה שבע"פ פי' של בע"פ, וזהו "אם בחוקותי תלכו" ר"ל כנ"ל שתהיו מהלכים בין העומדים, עם החוקים הוא החידושין דאורייתא, וכפרש"י שבתורה הכתוב מדבר.

"ואת מצותי תשמרו" פי' מה שציויתי ובראתי העולם במדה"ד, תשמרו אתם, "ועשיתם אותם" להפכם לרחמים, ואז תגרמו "ונתתי גשמיכם בעתם" דהיינו העולמות, דהש"י ב"ה וב"ש אין שייך בו שום זמן שהוא למעלה מהזמן, אבל העולמות הם תחת הזמן, וזהו "ונתתי גשמיכם" ר"ל הגשמיות והשפעות שלכם אתן בהעולמות להשפיע לכם, "והארץ תתן יבולה" ר"ל מן הארציות תינתן קדושה עד היובל העליון, ויבולה מלשון יובל, ומה שנאמר "בעתם" בלשון נסתר, יש לומר דהנה אנו אומרים "ברוך אתה" הוא נגלה, "אשר קדשנו" הוא נסתר, מחמת שבהתחלת האדם לעבוד הבורא, נראה ונדמה לו שהוא כבר קרוב להי' מאד, אבל בהתמדתו בעבודתו ית' בתמידות, אז מבין ורואה שהוא רחוק מאד מהבורא ב"ה, ועדיין לא התחיל בעבודה כלל, וזה שנאמר באברהם "וירא את המקום מרחוק ויאמר אל נעריו שבו לכם פה", דמתחילה היה סובר אברהם שהם כולם קרובים להש"י ב"ה כמוהו כמוהם, אבל אח"כ "וירא את המקום מרחוק" ר"ל שהשי"ת ב"ה הנקרא מקום הוא רחוק ממנו, והם לא הבינו זאת, ואמר להם "שבו לכם פה" שאין לנו שייכות והתחברות יחד. ונמצא שמי שנראה לו השי"ת רחוק מאוד, הוא באמת שהשי"ת קרוב לו, ולהיפוך מי שנראה לו שהשי"ת קרוב לו, בודאי הוא להיפך. וזהו "שלום לרחוק ולקרוב" ר"ל מי שנדמה שהוא רחוק מהשי"ת ובאמת הוא קרוב לו. ולכן נאמר לשון נסתר, שהצדיק הנ"ל שגורם השפעות ומבטל הדינים, דומה לו תמיד שהוא רחוק ממנו ית"ש.

וזהו "אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת", דהנה העולמות תשוקתם וחשקם להשפיע תמיד, רק החטא חלילה מעכב, שהוא מעורר הדינים, וכשיש צדיק השומר את המשפט, דהיינו הדינים שלא יבואו, הוא "עושה צדקה בכל עת" פי' בכל העולמות, שיכולים למלאות משאלותם להשפיע כאשר ברצונם ותשוקתם. וזהו "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" פי' שלימודו פועל צדקה בעולמות, והצדקה מכונה בשם "ידו" שנותן בעולמות. וזהו "עת לעשות להי' הפרו תורתך" ר"ל כנ"ל לעשות העולמות הנקראים "עת" להפכם לרחמים, "הפרו תורתך" ר"ל זה תפעלו ע"י שתפרו כל א' עם תורתו הדינים, שהמחשבה שהוא מחשב בתורה הקדושה ומחדש בה חידושין דאורייתא, זה נקרא תורתו של אדם.

וזהו "וזכרתי את בריתי יעקב" כו', ולכאורה היה לומר כסדר אברהם יצחק כו', וע"פ הנ"ל יבואר שפיר, דהנה כשנאמרו הקללות אמר הקב"ה "וזכרתי" כו', ופי' כנ"ל, דהצדיק הוא מבטל הדינים, והוא ע"י שמעלה ממטה למעלה ומביא הדינים לשורשם למעלה, ושם אין שטן ואין פגע רע ונהפכו לרחמים. וזהו "וזכרתי את בריתי יעקב" דהיינו ממטה למעלה.

וזהו "איש כי יפליא לנדור" כו', דידוע דהמתקת הדינים הוא ע"י שמעלה אותם למדת חכמה ע"י בינה, ושם נעשים אַין, ע"ש והחכמה מאין תמצא, והחכמה נקראת פלא, וזהו "איש כי יפליא" כו', "איש" הוא הצדיק אשר יבוא אל החכמה הנקרא פלא, ע"י הבינה הנקרא נדר כידוע, והיינו שרוצה לבטל הדינים ולהתפלל על אחרים, אמר הכתוב "בערכך נפשות להי" פי' שצריך שתהיה תפילתו להי' בטענת שהוא מעריך אותם האנשים הצריכים לתפילתו, שאחר שיוושעו וינצלו מכל צרה אזי יהיה נפשותם להי', דהיינו שיעשו תשובה שלימה.

וזהו "ה' עוז ישועתי" שאמר דוד המלך ע"ה, פי' ע"י ישועתי, פי' ישועה שלי שאני עושה וגורם הדינים הנקראים עוז נהפכים לרחמים, והוא ה' הוי"ה שהוא רחמים. והשם הטוב ישפיע עלינו מטובו, ורחמיו תמיד לא יפסיק לאי"ט, אכי"ר.